

Міжнародна допомога Україні в авіаційній сфері в умовах ведення війни з Російською Федерацією

*Досліджено міжнародну співпрацю України та інших країн в авіаційній сфері.
Розкрито особливості надання міжнародної допомоги різними країнами для
України в умовах ведення війни з Росією.*

27 серпня в Україні відзначають День авіації. На сучасному театрі воєнних дій військова авіація лишається ефективним озброєнням. Існуюча бойова авіація України завдає ударів по колонах противника, прикриває українське небо від ворожих ракет. Україна завдала по окупантах понад 2,4 тис. групових авіаударів за час повномасштабного вторгнення РФ.

Разом із захисниками протиповітряної оборони українські військові авіатори не дозволили російським загарбникам завоювати перевагу в повітрі – змусили ворога помилятися та втрачати свої літаки як ударної, так і винищувальної авіації. За пів року повномасштабної війни знищено уже понад 230 російських повітряних суден. І це попри якісну та кількісну перевагу противника і військових літаків.

Ударна авіація повітряних сил це штурмовики Су-25 та бомбардувальники Су-24М. Авіацію прикривають винищувачі, що мають на озброєнні американські протилокаційні ракети HARM, якими знищують російську ППО. Наша авіація має розв'язані руки і може завдавати ударів на різних напрямках, допомагаючи нашим наземним військам. Авіаційними ударами знищують логістичні центри, склади боєприпасів, також техніку та живу силу.

Уже в перші хвилини повномасштабного російського вторгнення в Україну наша військова та армійська авіація стали першочерговими мішенями для кремлівських окупантів. Ворог завдав масованих ракетних ударів по військових аеродромах. Українські авіаційні техніки та пілоти продемонстрували справжню майстерність – перші тримали льотну готовність машин на максимальному рівні, другі – уміло вивели літаки й вертольоти з-під атакваних летовищ.

Нині перед Україною стоїть складне завдання – замінити бойові літаки ще радянських моделей: МіГ-29, Су-27, Су-25, Су-24М і Су-24МР на сучасні багатофункціональні літаки, які здатні застосовувати озброєння і по повітряних, і по наземних цілях. Постійно ведуться перемовини про постачання Україні західних літаків, а також й підготовку українських пілотів на сучасних винищувачах.

Отримання західної авіації Україною кардинально змінить ситуацію на фронті. Озброєння, яке може отримати Україна, відповідає стандартам НАТО і пристосоване до концепції використання сил НАТО. А концепція полягає в

тому, що країнам для успішних дій необхідно мати перевагу в повітрі - знищити або унеможливити дії авіації противника.

22 червня 2022 року Словаччина заявила, що готова передати Україні винищувачі МіГ-29 радянського виробництва (винищувачі у відмінному стані). Україна може отримати від словаків 12 машин після того, як буде досягнута домовленість з іншими країнами щодо захисту словацького повітряного простору [1]. Захист літаками інших країн буде проводитися, поки Словаччина не отримає нові винищувачі. Польським і чеським літакам доведеться захищати небо Словаччини, поки країна не отримає заміну переданим винищувачам – F-16 з США.

При отриманні умовних F-15, F-16, французьких Rafale, Шведських Gripen, які мають на озброєнні ракети AIM-120 з дальністю польотів в більш ніж 100 км – це дозволить остаточно приземлити всю авіацію противника і дозволить завдати ударів на глибині хоч 300 км, хоч 500 км [2].

У серпні 2022 року Повітряні Сили України отримали 4 вертольоти, подаровані Латвією, які незабаром увійдуть до авіаційного парку ЗСУ [1]. Латвія є однією з країн, яка надала Україні найбільш істотну підтримку за обсягом по відношенню до валового внутрішнього продукту.

Латвія поставила Україні озброєння та індивідуальне спорядження, безпілотні літальні апарати, сухі пайки, боеприпаси, протитанкові засоби та зенітно-ракетні комплекси на суму понад 200 мільйонів євро.

ЗСУ вважають, що Україна перш за все потребує багатоцільових винищувачів, які в тандемі з далекобійною артилерією, що поставляється союзниками, допоможуть в деокупації захоплених Росією територій.

У Міністерстві оборони запевнили, що Україна в змозі підготувати свої аеродроми для сучасних військових літаків такого типу як F-16.

Сьогодні триває дискусія щодо отримання від партнерів не лише авіації, а й танків, далекобійних ракет тощо. Особливість теперішнього етапу в тому, що ці кроки значно поглиблюють інтеграцію. Адже розбудова сучасної авіації та систем протиповітряної/протиракетної оборони – це стратегічне завдання на роки. Його можна вирішити тільки шляхом інтеграції до європейського безпекового простору.

Звісно, говорячи про міжнародну співпрацю та надання допомоги нашій державі у боротьбі проти повномасштабного вторгнення не можна оминати увагою США. Нагадаємо, що Джо Байден затвердив найбільший пакет військової допомоги для України на 3 млрд дол. США. Україна зможе отримати системи ППО і нові розвідувальні БПЛА [1].

В останньому пакеті військової допомоги для України досі немає винищувачів. В США пояснили, що цей процес займе роки, тому простіше переобладнати поточні українські літаки.

Поточний пріоритет щодо авіації для США – це забезпечення нормального використання літаків, що вже має Україна. Так, США надали українцям ракети HARM, які адаптовані таким чином, щоб ними можна було стріляти з МіГ-29. Вони, звичайно, не були призначені для того, щоб стріляти з таких літаків, але українці останніми тижнями дуже ефективно

використовують ракети HARM, щоб знищити російські радіолокаційні системи [3].

Міністр оборони США Ллойд Остін доручив офісу міністра оборони працювати з Об'єднаним штабом і Європейським командуванням, по суті, над формуванням майбутньої картини українських збройних сил на середньо- та довгострокову перспективу. Це мають бути системи, які Україна сама зможе підтримувати. Винищувачі залишаються на столі переговорів, просто остаточних рішень щодо цього не прийнято [3].

Нагадаємо, Сполучені Штати у День Незалежності України оголосили про додатковий пакет військової допомоги в розмірі 2,98 млрд доларів для українських Збройних сил. До нового пакету увійшли зенітно-ракетні системи NASAMS з додатковими боєприпасами для них, до 245 тисяч снарядів до 155-мм артилерійських боєприпасів, безпілотні літальні системи Puma (UAS) і допоміжне обладнання для систем UAS Scan Eagle тощо.

Слід згадати ще про одного союзника в наданні допомоги в авіаційній сфері – Канаду. Керівництво цієї країни перекидає з Близького Сходу до Великої Британії два вантажних літаки C-130J для пришвидшення доставки військової допомоги Україні. Останні кілька років цей авіаційний транспортний підрозділ базувався у Кувейті, звідки здійснював регулярні вильоти в рамках місії НАТО та ООН.

Канадські військові вантажні літаки C-130J та C-17s Globemasters працюють понаднормово з того часу, як Росія активізувала своє вторгнення в Україну в лютому. Вони перевозять гуманітарну допомогу, військову техніку та боєприпаси в пункти Східної Європи, звідки їх можна переправити через кордон в Україну.

Крім того, один з канадських військових літаків спостереження CP-140 Augoa, який був переданий НАТО в рамках посилення зусиль з відстеження ознак російської агресії, також вилітає з північної Англії для патрулювання Північної Атлантики.

Перехід України на більш сучасні зразки бойової авіації буде означати не лише закупівлю нового устаткування, а й навчання наших льотчиків фактично з нуля. Основна допомога, яка може надходити від наших союзників в плані повітряної зброї, буде стосуватися не самих літаків, а підготовки персоналу.

На завершення хотілося б навести цитату Глави Міністерства оборони України Олексія Резнікова на 17 конференції ЄС: «Що для мене Перемога? Це коли я можу сісти у Харкові на літак та полетіти у відновлений Маріуполь внутрішнім рейсом. А потім з Маріуполя відлетіти до Херсона, а з Херсона — до Стамбула, Лондона або Вашингтона. Це означатиме, що в Україні безпечно» [4]!..

Список літератури

1. Офіційний сайт Міністерства оборони України: <https://www.mil.gov.ua/>
2. Із західними літаками Україна зможе наносити удари на 300-500 км углиб. [Електронний ресурс]. – Режим доступу:

<https://www.slovoidilo.ua/2022/08/20/novyna/bezpeka/zaxidnymy-litakamy-ukrayina-zmozhe-nanosyty-udary-300-500-km-uhlyb-ekspert>

3. Українська авіація знищує ворожі ППО за допомогою американських ракет HARM. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://www.ukrinform.ua/rubric-ato/3568107-ukrainska-aviacia-znisue-vorozi-pro-za-dopomogou-amerikanskih-raket-harm-povitrani-sili.html>

4. 17 YES annual meeting. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: https://www.youtube.com/watch?v=yJri-9tjKk0&ab_channel=NFTICTV